

Lausunnon antaminen SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeen vesilain mukaisesta luvasta ESAVI/16454/2025

Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 275
338/11.00.02/2023

Valmistelija

Kaupunkisuunnittelun johtaja Juha Virola, puh. 0400-134 718

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto on 17.9.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllään pyytänyt Ulvilan kaupungin, Ulvilan kaupungin kaavoitusviranomaisen ja Ulvilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeen vesilain mukaisesta luvasta. Ulvilan kaupunginhallitus antaa Ulvilan kaupungin ja Ulvilan kaupungin kaavoitusviranomaisen lausunnon. Ulvilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen antaa oman erillisen lausuntonsa. Lausunto tulee antaa 24.10.2025 mennessä aluehallintoviraston sähköisen asiointipalvelun kautta.

SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeeseen on sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista YVA-menettelyä, joka päättyi 10.1.2025 yhteysviranomaisen antamaan perusteltuun päätelmään. Hanketta varten on käynnistetty osayleiskaavaprosessi, jonka on tarkoitus edetä kaavan hyväksymisvaiheeseen loppuvuoden 2025 aikana. YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset ja sen perusteella laadittu YVA-selostus ovat toimineet osayleiskaavan keskeisinä selvityksinä. Osayleiskaavoituksessa on huomioitu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä.

Ulvilan kaupunginhallitus on lausunut SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeen YVA-ohjelmasta (KH 2.10.2023 § 260) ja YVA-selostuksesta (KH 7.10.2024 § 231). Molemmissa lausunnoissaan kaupunginhallitus on korostanut hankkeen tuotantoalueiden pintavaluntojen hallinnan ja haitallisten vesistövaikutusten minimoinnin tärkeyttä. Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota erityisesti rakennusaikaisten valumavesien käsittelyyn.

Ulvilan kaupungin 1.8.2025 voimaan tulleen hallintosäännön 22 § mukaan kaupunginhallitus päättää toimialaansa ja useaa toimialaa koskevien yhteistyötahojen pyytämien lausuntojen antamisesta.

Kuulutus, lausuntopyyntö, vesilupahakemus, vesienhallintasuunnitelma ja karttaliite pintavesien tarkkailupisteistä ovat oheismateriaalina. Muut vesilupahakemuksen asiakirjat ovat tarvittaessa nähtävillä kokouksessa.

LAUSUNTO

SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahanketta koskevan Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan laatiminen on käynnissä ja sen on tarkoitus edetä kaavan hyväksymisvaiheeseen

loppuvuoden 2025 aikana. Kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi meneviin kaavakarttaan ja kaavaselostukseen sekä ELY-keskuksen lausunnolla hyväksyttävään Natura-arviointiin on tehty kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen vähäisiä muutoksia kaavaehdotuksesta saadun palautteen ja kaavan hyväksymisvaiheen viranomaisneuvottelussa saadun palautteen sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen luonnonsuojelun vastuualueen kanssa käytyjen jatkokeskustelujen perusteella. Hyväksyttäväksi vietävän Harjunpään aurinkovoimalan osayleiskaavan kaavamääräyksissä todetaan, että hankkeelta edellytetään vesilupaa ja että vesiluvan määräykset ovat ensisijaisia suhteessa kaavan vesienkäsittelyä koskeviin määräyksiin. Vesilupahakemuksen liitteenä oleva vesienkäsittelysuunnitelma tulee myös kaavaselostuksen liitteeksi. Viranomaisneuvottelussa saadun palautteen perusteella kaavakartan aluevarauksia on muutettu ehdotuksesta mm. siten, että Ulvilan sähköaseman itäpuolella oleva luo-3 kohde (Pörkinsuon lähde) on rajattu Ulvilan sähköaseman mahdolliseen laajentamiseen varatun - ehdotusvaiheesta merkittävästi pienennetyn - alueen ulkopuolelle. Lähde sijoittuu kaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M), jolla metsää tulee hoitaa jatkuvan kasvatuksen menetelmällä näköestevaikutuksen ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi. Elvansuon pohjoispuolella tuotantoaluetta C on supistettu luo-3 kohteen (lähde) kaakkoispuolelta siten, että lähteen kohdalle muodostuu selkeämpi puustoinen viherkäytävä läheisen pellon ja tulevan tuotantoalueen välissä. Molemmat muutokset on katsottu lähteiden luonnontilan turvaamisen kannalta tarpeellisiksi. Vesilupahakemuksen liitteenä 1 olevassa vesienhallinnansuunnitelmassa on paneelialueen rajauksena Elvansuon lähteen kohdalla kaavaehdotuksen aikainen raja. Hankkeen Natura-arviointia on täydennetty erityisesti lieventämistoimenpiteiden osalta. Lieventämistoimenpiteet liittyvät Kaasmarkunmäen Natura-alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan kohdistuvien vaikutusten lieventämiseen erityisesti kulkuyhteyksien turvaamisen ja kehittämisen kautta.

Ulvilan kaupunginhallitus katsoo, että vesilupahakemus liiteasiakirjoineen ja selvityksineen on laadittu perusteellisesti ja asiantuntevasti. Suunniteltujen vesienhallintarakenteiden voidaan katsoa pidättävän riittävästi alueen valuntaa ja estävän hankkeen pintavalunnoista alapuolisiin vesistöihin kohdistuvat haitalliset vesistövaikutukset aurinkovoimalan käyttöaikana. Vesistövaikutusten tarkkailulle on esitetty uskottava suunnitelma. Hankkeen ennakkotarkkailu on aloitettu huhtikuussa 2025 mittaamalla vedenlaatua ja virtaamia kuudella tarkkailupisteellä. Hankkeen valmistelu- ja rakennusaikana sekä aurinkovoimalan toiminnan aikana vedenlaatua mitataan seitsemällä tarkkailupisteellä, virtaamaa ja vedenlaatua mitataan lisäksi kuudella tarkkailupisteellä, joista kolmella on lisäksi hankkeen rakennusaikana jatkuvatoiminen mittausasema. Myös Haukijärven lasku-uomassa on yksi rakennusaikainen jatkuvatoiminen mittausasema. Jatkuvatoiminen tarkkailu aloitetaan n. 6 kk ennen hankkeen valmistelutöiden alkamista. Huolellisesti toteutetuilla vesienhallintasuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä on mahdollista varmistaa, ettei hankkeesta koidu merkittävää haittaa ympäristölle kuten alueen vesistöille,

niiden kalastolle ja eliöstölle tai ympäröivän metsä- ja pelto-ojaverkoston käytölle.

Hankkeen merkittävimmät vaikutukset alapuolisten pintavesien vedenlaatuun ajoittuvat pääosin hankkeen valmistelu- ja rakentamisvaiheeseen, jolloin alueen maaperä altistuu eroosiolle puuston poiston sekä maantasaus- ja kaivuutöiden vuoksi (ml. hiilikapselointi Isosuolla, Lasarusuolla ja Elvansuolla). Tämän vaiheen kesto on väistämättä varsin pitkä, n. kaksi vuotta, mikä korostaa tarvetta saada hankkeessa suunnitellut tehokkaimmat vesienhallinnan rakenteet ja toimenpiteet vaikuttavaan ja tehokkaaseen käyttöön heti hankkeen laajuudeltaan merkittävien valmistelu- ja rakennustöiden alkaessa.

Vesilupahakemuksessa hankealueen suoalueita on esitetty käytettävän pintavalutuskenttinä hankkeen rakentamisen alkuvaiheessa, jolloin alapuolisiin uomiin kohdistuisi vähemmän kiintoainekuormaa. Lisäksi vesienhallintaa esitetään toteutettavaksi vesienhallintasuunnitelman mukaisin toimenpitein, joihin kuuluvat mm. kiintoainesten laskeuttamiseen ja virtaamien hidastamiseen tarkoitetut laskeutusaltat. Vesilupahakemuksessa on kuitenkin jonkin verran tulkinnanvaraisuutta, eikä siitä käy yksiselitteisesti ilmi missä vaiheessa nämä vesienhallintarakenteet on tarkoitus toteuttaa. Hakemuksesta voi saada käsityksen, että esim. laskeutusaltaita ei toteutettaisi ennen hankkeen valmistelu- ja rakennustöiden alkamista vaan ne saatettaisiin saada valmiiksi vasta rakentamisvaiheen loppupuolella.

Uvilan kaupunginhallitus katsoo, että kyseiset laskeutusaltat tulisi tehdä valmiiksi aina ennen kuin alueen laajuudeltaan merkittävä puuston poisto ja maaston laajuudeltaan merkittävä muokkaus alkaa kyseisellä pintavaluntojen muodostumisalueella. Tämä hankkeen alkuvaihe on haitallisten vesistövaikutusten muodostumisen kannalta kriittinen. Tällä perustellulla varotoimella parhaiten varmistetaan se, ettei eroosion ja kiintoainekuormituksen muodostumisen kannalta olennainen hankkeen alkuvaihe suurimittakaavaisine metsä- ja maanrakennustöineen aiheuta alapuolisten vesistöjen pintavesien laadun heikkenemistä. Kyse on siis hankkeessa suoritettavien toimenpiteiden oikea-aikaisesta ja oikeassa järjestyksessä suoritusta toteutuksesta, jolla haitalliset vesistövaikutukset pystytään minimoimaan. Paneelialueiksi muokattavilla alueilla syntyvät pintavalunnat pyrkivät joka tapauksessa luonnostaan ohjautumaan alueella jo olevaan metsäojien verkostoon. Mikäli jonkin tietyn laskeutusaltaan toteuttaminen ei ole teknisesti mahdollista ennen hankkeen valmisteluvaiheen merkittäviä metsä- tai maanrakennustöitä, tulee laskeutusallasta vastaava vedenkäsittelyn vaikutus toteuttaa muilla keinoin kuten yhdistelmällä edellä mainittuja pintavalutuskenttiä, työmaa-aikaisia vesienhallintarakenteita ja pintavalutuskenttien alapuolisia laskeutusaltaita. Tulee kuitenkin huomioida, että hankealueella sijaitsevat suoalueet on ojitettu varsin kattavasti ja niiden käyttäminen pintavalutuskenttinä ei tästä syystä välttämättä riittävästi pidätä pintavaluntoja ja niiden mukana kulkeutuvia kiintoaineita ja ravinteita. On ensiarvoisen tärkeää, että hankkeen valmistelu- ja rakennusvaiheen aikaisia pintavaluntoja ei johdeta

alapuolisiin vesistöihin ilman niiden riittävää käsittelyä hankealueen laskeutusaltaissa ja muissa vesienhallintarakenteissa.

Vesilupahakemuksessa kuvattu hiilikapselointi on uusi menetelmä, jonka toteuttamisen vesistövaikutuksista ei ole vielä laajalti kokemuksia. Hiilikapseloinnin periaatteena on alueen valmistelutöiden ja hakkuiden yhteydessä jäävän hakkuumateriaalin kuten oksien ja kantojen sijoittaminen suoalueiden turvekerroksen pintaosan maaperään niiden sisältämän hiilen varastoisiksi pitkäaikaisesti vesipitoiseen suomaaperään. Hiilikapselointiin käytettäviltä alueilta laskeviin pintavesiin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja toteuttaa niiden hallitsemiseksi tarvittavat vesienkäsittelyrakenteet ennen kuin puustoa poistetaan tai maaperään kajotaan laajemmin. Myös hiilikapselointiin käytettävän hakkuumateriaalin kuten oksien ja kantojen sekä peittämiseen tarkoitetun kivennäismaan sekä muun rakennusaikaisen maa-aineksen välivarastoinnissa ja kuljetuksissa tulee varmistaa, ettei toimenpiteiden johdosta pääse syntymään tilannetta, jossa pintavaluntojen mukana kulkeutuisi kiintoaineita alapuolisiin vesistöihin ohi vesienkäsittelysuunnitelman mukaisten laskeutusaltaiden.

Happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä on pääosin hyvin pieni. Hiilikapselointiin tarkoitetut suoalueet sijaitsevat kuitenkin hankealueella pääasiassa sellaisissa kohdissa, joissa happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys on kohtalainen. Erityisesti näillä alueilla tulee selvittää happamien sulfaattimaiden esiintyminen tarvittavin maaperätutkimuksin ennen kuin maaperää aletaan muokkaamaan. Hankkeen hiilikapseloinnissa maaperään suoritettavien toimenpiteiden pinta-alallisen ja tilavuudellisen suuruuden vuoksi ja varovaisuusperiaatteen noudattamiseksi hiilikapselointia ei tulisi suorittaa niillä alueilla, joilla happamia sulfaattimaita maaperätutkimuksen perusteella varmuudella esiintyy. Vaikka hankealueen eri osa-alueilla suoritettavien maaperätutkimusten perusteella happamia sulfaattimaita ei näyttäisi alueella esiintyvän, tulee erityisesti hiilikapselointiin tarkoitetuilla alueilla ja muilla kohtalaisen esiintymistodennäköisyyden alueilla varautua sulfaattimaiden esiintymiseen. Vaikka sulfaattimaiden esiintymisen riski olisi arvioitu vähäiseksi, tulee hulevesien johtamisen ja käsittelyn järjestelmien mahdollistaa sulfaattimaista johtuvien haitallisten aineiden havaitseminen, tarkkailu ja neutralointi mahdollisissa ongelmatilanteissa. Happamien valuntojen estämiseksi tehtävien korjaavien toimenpiteiden tulee olla oikea-aikaisia ja riittäviä.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Löfbacka Mikko
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa Etelä-Suomen Aluehallintovirastolle yllä olevan lausunnon SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimahankkeen vesilain mukaisesta luvasta ESAVI/16454/2025
Käsittely	Juha Tenho poistui esteellisenä kokoushuoneesta ennen asian käsittelyn alkua kello 17.02 ja oli poissa asian käsittelyn ja

päätöksenteon ajan, koska hänen läheisensä omistavat alueen välittömästä läheisyydestä metsää. Esteellisyyden peruste hallintolain 28.1 § kohta 3 (intressijäävi).

Anne Holmlund saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana kello 17.03.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Juha Tenho saapui takaisin kokoukseen tämän asian päätöksenteon jälkeen kello 17.18.